

[Camre]

privat. Vi går imod de tilfælde, hvor en privatisering vil angribe de fire principper, jeg her lige har søgt at ridse op, og jeg skal gå nærmere ind på hvert af dem.

For det første: spørgsmålet om en lighed i adgang til samfundets goder. Vi har set en ændring i samfundsstrukturen fra dengang, Danmark var et bonde- og håndværkersamfund, og til det begyndte at blive industrialiseret, hvor de private ganske enkelt ikke løste opgaverne. Jeg behøver bare at nævne sådan noget som ældreomsorg, børnepassning osv., som i det gamle samfund var en familieopgave. Vi fik et samfund, hvor mennesker flyttede i hobetal fra land til by, de gamle familiefællesskaber gik i opløsning, og en masse mennesker led nød på grund af dette samfundssystems ændring. Derfor var det en nødvendighed at opbygge en aktivitet i den offentlige sektor, fordi vi vidste, at vi kun kunne skabe lighed ved at lade fællesskabet overtage ansvaret.

Jeg var inde på spørgsmålet om ens standard. Om det vil jeg gerne sige, at nogle af forudsætningerne for at skabe et moderne samfund er en sammenhæng, en ensartet standard, en harmonisering, kan man sige. Det gælder for kravene til uddannelse, det gælder også kravene til sociale ordninger, og det gælder altså også i spørgsmål som eksempelvis telefonvæsen eller jernbanevæsen, som finansministeren var inde på. Man kan ikke have forskellige selskaber til at ligge og konkurrere med at trække ledninger eller lægge skinner på de samme strækninger. Vi ønskede ikke at se, at indkomst eller geografisk placering skulle være afgørende for, hvilke helbredsundersøgelser skolebørnene fik, eller hvor stor børnedødeligheden var, eller hvilke plejehjemsvilkår de ældre måtte have.

Det tredje er spørgsmålet om den knaphed, som der er i verden på en række producerbare goder, og jeg nævnte ganske kort for problemet med knapheden i sygehusvæsenet. Det gælder her, at der nødvendigvis, for at man ikke skal ligge med en permanent voldsom overkapacitet, må være ventelister, som man placerer folk ind på efter deres behov for behandling. Hvis man privatiserer på et sådant område, som der har været talt meget om, ved at bygge private sygehuse, bryder man denne nødvendige venteliste, hvor de, der har de største sygdomsmæssige proble-

mer, bliver behandlet først, og gør behandling afhængig af, om man kan betale.

Dertil kommer, at man spilder samfundets ressourcer, fordi vi har hospitaler nok, vi har masser af ledige senge – ude i Herlev tror jeg det er 8 etager – og det har vi også mange andre steder i systemet. Det, der er knaphedsfaktoren, er specialisten, der kan udføre de særlige behandlinger, for hvilke der altså er ventelister. Der bliver ikke større produktivitet i samfundet ved, at de specialister fjernes fra den offentlige sektor og flyttes over i den private sektor, men det er nogle andre mennesker, der først får løst deres problemer, og det er altså ikke efter den hensigtsmæssige og rigtige prioritering – visitering – som vi ved foregår i det offentlige sygehusvæsen.

Så var jeg endelig inde på spørgsmålet om opgavernes størrelse. Her er det åbenbart, at privat godgørenhed, som vi havde i gamle dage – engang var det klostrene, og siden forskellige veldædige borgere, som gjorde noget for den slags ting, og det var da pænt af dem – er ganske utilstrækkeligt. Også når det gælder uddannelsen, ville vi ikke have det høje niveau, vi har her i landet, hvis det var overladt til private at sørge for byggeri af skoler og hospitaler og den slags ting. Sygehusvæsenet ligesådan – jeg behøver bare at henvise til tilstanden i de lande, hvor det er private, der har disse opgaver.

Miljøproblemerne kan jeg også nævne. Det er ganske typisk, at hver gang der opstår et stort miljøproblem, er de private der ikke. Jeg behøver ikke at gå længere tilbage end til situationen omkring det depot på Harboør Tange, som for 2 år siden var ved at skylle i havet. Der var ikke nogen private, der var parat, nej, alle kom og bad staten om at gå ind og bad finansudvalget om at bevilge pengene.

Jeg kan også nævne – fordi ministeren nu har været inde på det – bredbåndnettet. Der er ikke nogen privat instans i dette land, som vil kunne varetage den funktion. Det foregår i de koncessionerede selskaber, og jeg har forstået, at regeringen opfatter et koncessioneret selskab, der har et nært samarbejde mellem offentlige og private midler og offentlige og private mennesker, som en særdeles hensigtsmæssig driftsform for det område.

Jeg vil også nævne D.O.N.G., som er den eneste måde, hvorpå et lilleputsamfund som